

Motion till riksdagen

1986/87:Ub275

Ulla Orring m. fl. (fp, m, c, vpk)

Tekniskt-pedagogiskt resurscenter för begåvningshandikappade

Resurscenter har inrättats för synskadade, rörelsehindrade, döva och hörselskadade. De har knutits till de orter där respektive rikscentral för pedagogiska hjälpmedel för handikappade (RPH) finns. Den enda handikappgrupp som inte har ett eget resurscenter är de begåvningshandikappade. Behovet av ett sådant center är klart dokumenterat.

Förutsättningarna för en lokalisering till Umeå måste anses gynnsamma. Där finns rikscentralen för pedagogiska hjälpmedel för särskolan (RPH-SÄR) som framställer läromedel för särskolan och övriga utbildningar för begåvningshandikappade i hela landet.

Inom gruppen begåvningshandikappade är det mycket vanligt med tilläggs-handikapp, dvs en begåvningshandikappad kan också vara rörelsehindrad, syn-, hörsel- eller talskadad. Det bör därför finnas tillgång till kunskaper om alla förekommande hjälpmedel i anslutning till ett resurscenter.

Det finns i Umeå mycket gynnsamma förutsättningar för en lokalisering av vilka särskilt kan nämnas en *hjälpmedelscentral* med huvudansvar för sjukvårdsregionen belägen i nära anslutning till RPH-SÄR. Där finns tekniskt kunnande om hjälpmedel, tillgång till tekniker och arbetsterapeuter samt en *regioninstitution*, en av landets fyra, *för gravt rörelsehindrade barn och ungdomar*. De resurser som finns inom Kolbäckens Habilitering skulle kunna utnyttjas för ett center.

I omedelbar närhet till RPH-SÄR och hjälpmedelscentralen blir lämpliga lokaler lediga hösten 1987. Ett resurscenter skulle kunna inrymmas där. Länskolnämndens planeringsberedning finns i Umeå med ansvar för norra regionen vad avser samordning av insatser för elever med handikapp. En samordning av redan befintliga resurser bildar underlag för ett pedagogiskt/tekniskt center.

Datasärprojektet

Det vore av stort värde om man kunde föra samman RPH-SÄR:s "databehov" till ett resurscenter av detta slag.

Det pågår ett datasärprojekt – ett treårigt samprojekt mellan handikappinstitutet, statens institut för läromedelsinformation och rikscentralen för pedagogiska hjälpmedel för särskolan. Projektet är placerat i Umeå och inne i sin andra årsfas.

Man avser att under projektperioden bygga upp sin kompetens och organisation runt dataläromedel, så att man efter projekttidens slut skall

kunna förse särskolan med dataläromedel, på samma sätt som man i dag gör med andra typer av läromedel (böcker, videofilmer, spel etc.).

Flera organisationer som sysslar med handikappfrågor borde vara intresserade av ett center av detta slag.

Tänkbara intressenter i Umeå "dataresurscenter" kan vara

- RPH-SÄR
- Hjälpmedelscentralen
- Habiliteringsverksamheten
- Planeringsberedningen i norra regionen
- Länskolnämnden i Västerbottens län
- Dagcenterverksamheten
- Särskolan
- Sär-, Vux-, folkhögskolorna, specialklasser på gymnasiet
- Universitetet (lärarutbildning, lärarfortbildning, andra linjer)
- AMI-S-RH

För att centret skall fylla flera behov och vara ekonomiskt genomförbart, krävs att det skall omfatta hela regionen.

Som exempel på användningsområden för ett dataresurscenter kan nämnas

- individuell hjälpmedelsprövning,
- individuell prövning av både hård- och mjukvara för elever med speciella problem före köp av utrustning vid resp. skola,
- utbildning av utprovning lärare som skall prova och bedöma nya dataprogram,
- utbildning av "pilotlärare" för undervisning av kolleger om de grunder som krävs för att använda datorn i undervisningen,
- övrig utveckling och utbildning, framför allt utveckling av programvara.

DUG-rapporten

Behovet av ett resurscenter för data av detta slag beskrivs i DUG-rapporten (datautbildningsgruppens handlingsprogram för datautbildning Ds U 1968:10). Där föreslås att satsning bör göras på två eller tre huvudcenter. Ett av dem bör placeras i Norrland. Tyngdpunkten bör ligga på programutveckling. Umeå borde vara lämplig lokaliseringsort av bl. a. följande skäl:

- Umeå är regioncentrum för sjukvård och hjälpmedelsverksamhet. Länskolnämnden i Umeå utgör planeringsberedning för samordning av handikappinsatser i norra regionen.
- Umeå universitet med dess dataenhet "Umdac" kan bistå med kunnande och programmeringshjälp.
- Genom samordning med resurscentret för begåvnings- och flerhandikappade uppnås ekonomiska och praktiska fördelar.

I ett resurscenter skall det finnas ett antal kompletta dataarbetsplatser med olika datormärken och annan utrustning för olika handikappgruppers behov.

Lärare och elever från hela regionen bör där kunna pröva både hård- och mjukvara.

Även utbildning av olika persongrupper skall kunna ske via centret. Utveckling av programvara skall kunna ske i samarbete med Umeå universitet.

Hemställen

Mot. 1986/87

Ub275

Med hänvisning till det ovan anförda hemstället vi
att riksdagen beslutar att hos regeringen begära inrättande av ett
resurscenter för begåvningshandikappade förlagt till Umeå.

Stockholm den 26 januari 1987

Ulla Orring (fp)

Hans Dau (m)

Karin Israelsson (c)

John Andersson (vpk)